

Högre utbildning leder till snabbare etablering på arbetsmarknaden

Doktorsexaminerade och examinerade på högskolans grundnivå har den högsta andelen etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen medan avgångselever från gymnasieskolan har den klart lägsta andelen. Däremot har elever som avslutat vissa yrkesinriktade gymnasieutbildningar en etableringsgrad nästan i nivå med examinerade från högre utbildningar.

Övergripande resultat

Denna statistiska analys omfattar tre utbildningsgrupper: de som avlagt doktorsexamen, de som examinerats på högskolans grundnivå och de som slutat gymnasieskolan läsåret 2001/02. Uppföljningsåret är 2005, det vill säga tre år efter avslutad utbildning¹.

Lsåret 2001/02, etablerade (i procent) på arbetsmarknaden, uppföljningsåret 2005			
	Män	Kvinnor	Totalt
Doktorsexamen	81	83	82
Examen högskolans grundnivå	84	78	80
Avgångna gymnasiet	56	40	49

Andel (procent) som är etablerad på arbetsmarknaden uppföljningsåret 2005.

Totalt har doktorsexaminerade något högre etableringstal än examinerade på högskolans grundnivå och detta gäller också för kvinnliga doktorer. Däremot har examinerade män på högskolans grundnivå högre andel etablerade än doktorsexaminerade män. Avgångselever från gymnasieskolan har en klart lägre

¹ Uppgifter finns också för läsåret 1998/99 och etableringen på arbetsmarknaden år 2002. Eftersom det inte är några avgörande skillnader i etableringstal mellan 2002 och 2005 kommer läsåret 1998/99 med några undantag inte att redovisas. Andelen etablerade är högre för examinerade läsåret 1998/99 jämfört med läsåret 2001/02. Arbetsmarknaden var bättre och det var lättare att få ett jobb för alla tre utbildningsgrupperna år 2002 jämfört med tre år senare. Den största skillnaden i etableringstal mellan uppföljningsåren finns bland gymnasieskolans kvinnliga elever och uppgår till nio procentenheter.

andel etablerade än övriga grupper. Generellt sett brukar arbetslösheten vara högre bland lägre utbildade och det visas också av resultaten här.

Metod

Metoden som används i denna analys har använts i studier som handlar om att mäta etableringen bland examinerade från högskolans grundnivå och i forskarutbildningen. Det bör påpekas att trots att uppföljningen görs tre år efter examen kan etableringstalen för forskarexaminerade vara något underskattade bland annat på grund av postdoktorala studier (postdoc-studier). Nyexaminerade forskare har möjlighet att söka postdoktorala stipendier för att få en möjlighet att meritera sig som forskare, antingen i Sverige eller utomlands. Studierna finansieras oftast med stipendier som är skattefria. Det betyder i sin tur att forskare med postdoktorala stipendier eller andra stipendier inte omfattas av socialförsäkringssystemen och i denna undersökning inte heller räknas som etablerade på den svenska arbetsmarknaden².

I denna analys används samma metod för att analysera etableringen på arbetsmarknaden bland avgångna elever från gymnasieskolan som för de båda andra grupperna, för vilka ett inträde på arbetsmarknaden är nästa naturliga steg.

De examinerade klassificeras i sex olika kategorier. Denna klassificering har utvecklats av Högskoleverket för studier av högskolestuderandes etablering på arbetsmarknaden³. I denna studie har Prognosinstitutet vid Statistiska centralbyrån på uppdrag av Högskoleverket bearbetat registeruppgifter avseende examinerade. Kravet för att räknas som etablerad på arbetsmarknaden är att personen är klassificerad som sysselsatt i november det aktuella året som i det här fallet är uppföljningsåret. Personen ska också ha en årsarbetsinkomst som överstiger 170 500 kronor per år. Detta gäller för år 2005 och examinerade från högskolan. Avseende avgångna elever från gymnasieskolan ska inkomsten överstiga 142 100 samma år. Dessutom ska det inte finnas några uppgifter om att personen under någon del av året varit arbetslös eller deltagit i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. En person som är etablerad på arbetsmarknaden är i det här sammanhanget således en person som har en stark anknytning till arbetsmarknaden.

Följande kategorier används vid klassificeringen:

- (1) Etablerad på arbetsmarknaden
- (2) Osäker ställning på arbetsmarknaden
- (3) Svag ställning på arbetsmarknaden
- (4) Utanför arbetsmarknaden
- (5) Studerande

² Forskarutbildades etablering på arbetsmarknaden. Rapport 2007:56 R Högskoleverket

³ Etableringen på arbetsmarknaden. Rapport 2007:52 R Högskoleverket

(6) Ej i populationen

Personer som hamnar i grupperna *osäker ställning* respektive *svag ställning på arbetsmarknaden* uppfyller inte på en eller flera punkter de krav som här ställs för att klassificeras som etablerad på arbetsmarknaden. I gruppen *utanför arbetsmarknaden* hamnar personer som helt saknar arbetsinkomst.

Bland forskarexaminerade, där 82 procent återfinns i kategorin etablerad på arbetsmarknaden, finns 18 procent i grupperna *osäker* och *svag ställning* samt *utanför arbetsmarknaden*. Det sämre arbetsmarknadsläget 2005 innebar också lägre andelar etablerade jämfört med arbetsmarknaden 2002.

	Män	Kvinnor	Totalt
Etablerad	81,5	82,9	82,1
Osäker ställning	6,5	6,3	6,4
Svag ställning	6,6	6,5	6,6
Utanför arb.markn	5,4	4,3	4,9
	100,0	100,0	100,0

Andel (procent) doktorsexaminerade läsåret 2001/02, fördelade på olika kategorier uppföljningsåret 2005.

Bland personerna med examen från grundläggande högskoleutbildning var 80 procent etablerade på arbetsmarknaden och 20 procent finns i grupperna *osäker ställning* respektive *svag ställning* på arbetsmarknaden samt *utanför arbetsmarknaden*.

	Män	Kvinnor	Totalt
Etablerad	84,1	78,1	80,3
Osäker ställning	7,2	10,5	9,3
Svag ställning	5,3	8,5	7,3
Utanför arb.markn	3,4	3,0	3,1
	100,0	100,0	100,0

Andel (procent) examinerade på grundläggande högskoleutbildning läsåret 2001/02 fördelade på olika kategorier uppföljningsåret 2005.

Avgångselever från gymnasieskolan har den lägsta andelen etablerade, omkring 49 procent och således de högsta andelarna i någon av de ovan nämnda grupperna *osäker ställning* respektive *svag ställning* på arbetsmarknaden samt *utanför arbetsmarknaden*.

Det man kan notera här är att andelen avgångna elever *utanför arbetsmarknaden* är i nivå med de båda andra populationerna. Däremot är det många av eleverna som antingen har en *osäker ställning* eller *svag ställning på arbetsmarknaden*.

Förklaringen är antingen arbetslöshet eller att inkomsten är för låg bland de avgångna gymnasieeleverna tre år efter utbildningen för att de ska klassificeras som etablerade på arbetsmarknaden. Etableringstalen är lägre för kvinnor än män bland avgångna elever från gymnasieskolan. En orsak kan vara att kvinnor i lägre utsträckning än män har genomgått yrkesinriktat gymnasieprogram, vilka i allmänhet har högre etableringstal än de studieförberedande gymnasieprogrammen.

	Män	Kvinnor	Totalt
Etablerad	56,2	40,2	49,2
Osäker ställning	19,5	23,1	21,1
Svag ställning	19,9	29,8	24,2
Utanför arb.markn	4,4	6,9	5,5
	100,0	100,0	100,0

Andel (procent) avgångna elever från gymnasieskolan läsåret 2001/02 fördelade på olika kategorier uppföljningsåret 2005.

För att räknas som *studerande* krävs att personen under det aktuella året uppburit någon form av studieersättning alternativt varit registrerad på högskolans forskarutbildning. Även de som uppbar studieersättning men inte var registrerade i högskolan klassificerades som studerande, till exempel studerande på Komvux. Den senare gruppen är liten och påverkade endast marginellt etableringstalen för avgångna från gymnasieskolan. Enbart registrering på högskolans grundutbildning har inte föranlett klassificering som studerande. Dessa förs istället till gruppen *ej i populationen*. Gruppen *ej i populationen* innehåller – utöver studerande i högskolan – personer som inte var folkbokförda i Sverige det aktuella året. Även icke-etablerade som antingen saknade disponibel inkomst aktuellt år eller som inte var folkbokförda i Sverige året efter det aktuella året, tillhör denna kategori, då dessa troligtvis lämnat Sverige redan under det aktuella året. Personer i kategorierna *studerande* och *ej i populationen* ingår inte i underlaget när andelen etablerade tas fram. En utförlig genomgång av de olika klassificeringarna finns i bilagan Fakta om undersökningen, i slutet av rapporten.

Inkomstgränsens betydelse

En årsarbetsinkomst som överstiger 170 500 kronor är ett krav för att klassificeras som *etablerad på arbetsmarknaden*. Den låga gränsen innebär att även deltidsarbetande kan tillhöra denna grupp. Eftersom inkomstgränsen är framtagen för examinerade från grundläggande högskoleutbildning respektive

forskarutbildningen kan det vara intressant att testa andra inkomstkrav för eleverna från gymnasieskolan. Vad händer med andelen etablerade om det enda kravet för att bli betraktad som etablerad är en inkomst, oavsett storlek?

För elever som lämnade gymnasieskolan läsåret 2001/02 och som följs upp tre år senare visar resultaten att etableringen på arbetsmarknaden ökar från 56 procent till 62 procent bland männen och bland kvinnorna från 40 procent till 49 procent. Med andra ord sker inga större ökningar om kravet på en viss årsarbetsinkomst tas bort och ersätts med krav på inkomst, oavsett storlek. Den högre arbetslösheten bland avgångna gymnasieelever förklarar den lägre andelen etablerade på arbetsmarknaden.

Resultaten så här långt visar att avgångselever från gymnasieskolan har en lägre andel etablerade på arbetsmarknaden jämfört med examinerade från grundläggande högskoleutbildning respektive forskarutbildning tre år efter avslutad utbildning, läsåret 2001/02.

Skillnaden mellan olika ämnesområden, examensgrupper och program

Låt oss även undersöka om det är någon skillnad i etableringen på arbetsmarknaden beroende på ämnesområde.

Forskarutbildningens ämnesområden – liten variation

För statistikändamål brukar forskarutbildningen delas in i 12 forskningsämnesområden. Eftersom vissa ämnesområden innehåller ett litet antal doktorsexamina har antalet områden här reducerats genom sammanslagning.

	Män	Kvinnor	Samtliga
Humaniora, religionsvetenskap	71	76	73
Medicin, farmaci, odontologi	85	88	86
Naturvetenskap, matematik	68	73	69
Samhällsvetenskap, rättsvetenskap, juridik	87	88	87
Skogs- och jordbruksvetenskap, veterinärmedicin	83	67	76
Teknikvetenskap	90	86	89
Övriga forskningsområden	–	76	82
Totalt	81	83	82

Andel (procent) etablerade på arbetsmarknaden uppföljningsåret 2005 fördelade på ämnesområden. – mindre än 20 i nämnaren

Det är de humanistiska ämnesområdena (humaniora och religionsvetenskap) och naturvetenskap (naturvetenskap och matematik) som har den lägsta andelen etablerade på arbetsmarknaden. Högst andel etablerade finns bland examinerade inom medicin, samhällsvetenskap (samhällsvetenskap, rättsvetenskap/juridik) och teknikvetenskap.

Utbildning på högskolans grundnivå – stora skillnader bland 75 examensgrupper

Det finns stora skillnader när det gäller etableringen på arbetsmarknaden bland de examinerade från högskolans grundutbildning. I denna studie ingår 75 examensgrupper läsåret 2001/02. Bland männen är det utbildningar som leder till vård- och läraryrken som ligger i topp. Specialistsjuksköterska, specialpedagog och läkare är tre exempel. Bland kvinnorna ger en specialpedagog-, apotekar- eller läkarutbildning bäst möjligheter till jobb.

	Män	Kvinnor	Totalt
Specialpedagog	96	96	96
Psykiaterapeut	–	93	95
Läkare	95	94	95
Civ ingenjör bygg	92	91	92
Grundsk. lärare 4-9 Ma/No	95	90	92
Apotekare	81	95	91
Specialistsjuksköterska	99	89	91
Civ ingenjör maskin	91	84	90

De högsta andelarna (procent) etablerade på arbetsmarknaden uppföljningsåret 2005. – mindre än 20 i nämnaren

Utbildningar inom konstnärliga områden har de lägsta etableringsandelarna. Magister- eller kandidatexamen inom konstnärliga områden är exempel på examina som i lägre utsträckning leder till jobb tre år efter examen. Det gäller både för kvinnor och män. Mindre än varannan examinerad inom detta område är etablerad på arbetsmarknaden.

	Män	Kvinnor	Total
Kand ex språk	54	55	55
Kand ex hist/filo/teol	51	52	52
Dietist	–	50	51
Kand ex konstn omr	55	37	43
Mag ex konstn omr	34	33	33

De lägsta andelarna (procent) etablerade på arbetsmarknaden uppföljningsåret 2005. – mindre än 20 i nämnaren

Gymnasieskolans yrkesprogram – nästan sju av tio elever etablerade

Elever från fordonsprogrammet har lyckats bäst på arbetsmarknaden tre år efter avslutad utbildning. Elever från energi- och industriprogrammet tillhör också de som lyckats bra. Bland männen har fordonsprogrammet den högsta etableringen medan elprogrammet är det bästa programmet för kvinnorna, ur etableringssynpunkt.

	Män	Kvinnor	Total
Fordon	72	52	72
Energi	70	–	69
Industri	69	41	68
EI	65	66	65
Bygg	58	48	58

De högsta andelarna (procent) etablerade på arbetsmarknaden uppföljningsåret 2005. . – mindre än 20 i nämnaren

Estetiska programmets elever lyckas sämst på arbetsmarknaden, endast 30 procent är etablerade tre år efter examen. Även barn- och fritidsprogrammet samt medieprogrammet har låga andelar etablerade. Detsamma gäller elever som gått naturvetarprogrammet samt hotell- och restaurangprogrammet.

	Män	Kvinnor	Total
Hotell- och restaurang	50	40	44
Naturvetenskap	45	38	43
Medie	46	38	42
Barn- och fritid	45	33	36
Estetiska	37	28	31

De lägsta andelarna (procent) etablerade på arbetsmarknaden uppföljningsåret 2005.

Undervisning och vård vanligaste yrkesområdena

Doktorsexaminerade arbetar oftast som högskolelärare eller inom hälso- och sjukvård. Nästan 60 procent av de personer som examinerades under läsåret 2001/02 var verksamma inom dessa yrkesområden tre år efter examen.

Universitets- och högskolelärare	34
Hälso- och sjukvårdsspecialister	22
Civilingenjörer, arkitekter	7
Fysiker, kemister	9

De vanligaste yrkesgrupperna bland doktorsexaminerade som var etablerade på arbetsmarknaden uppföljningsåret 2005, dvs. tre år efter examen i procent.

Två procent av de doktorsexaminerade respektive läsåret har ett yrke som kräver en kortare högskoleutbildning. En procent av dem har ett yrke med krav endast på gymnasial kompetens.

Läraryrken är vanligast bland personer med högskoleexamen på grundnivå. Omkring var tionde examinerad arbetar som lärare tre år efter examen. Därefter kommer sjuksköterskeyrket och olika ingenjörsyrken. Jämfört med doktorsexaminerade finns det inga yrkesgrupper som dominerar utan det handlar om mindre andelar.

Grundskollärare	10
Sjuksköterskor	9
Dataspecialister	5
Civilingenjörer, arkitekter	6
Ingenjörer	7
Företagsekonomer	6

De vanligaste yrkesgrupperna bland examinerade från högskolans grundnivå 2001/02 som var etablerade på arbetsmarknaden uppföljningsåret 2005, dvs. tre år efter examen, i procent.

För elever från gymnasieskolan är det vanligast att arbeta inom vård och omsorg samt som försäljare inom detaljhandeln. Nästan var tredje elev återfinns inom någon av dessa yrkesgrupper. Omkring tio procent av en årskull återfinns inom byggbranschen.

Vård- och omsorgspersonal	15
Försäljare detaljhandel m fl	14
Maskinoperatörer	6
Byggnads- och anläggningsarbetare	5
Byggnadshantverkare	5

De vanligaste yrkesgrupperna bland avgångna elever från gymnasieskolan 2001/02 som var etablerade på arbetsmarknaden 2005, i procent.

Andra vanliga yrken är montör, förare, lager- och transportassistent, köks- och restaurangbiträde. Det kan också noteras att två procent av gruppen har ett yrke som egentligen kräver en kortare högskoleutbildning.

De flesta har yrken på adekvat nivå

Har studenterna/eleverna fått arbeten som motsvarar deras utbildningsnivå? Varje yrke är klassificerat efter kvalifikationskrav i fyra grupper efter den utbildningsnivå som normalt krävs av yrkesutövaren.⁴

Bland de forskarexaminerade har 95 procent av de etablerade ett yrke som anses ligga på en adekvat nivå. Högst andel adekvata yrken har de personer som examinerats inom humaniora och samhällsvetenskap. Till exempel har manliga humanister yrken som till 100 procent ligger på adekvat nivå, vid båda uppföljningarna.

⁴ Ledande befattning och militärt arbete anses alltid motsvara adekvat nivå, liksom teoretisk specialistkompetens.

Även bland de examinerade från högskolans grundnivå har en hög andel yrken (95 procent) på adekvat nivå. 56 av 71 program har andelar som är 90 procent eller högre. Några exempel på utbildningar som ger lägre andel adekvata yrken är kandidatexamina i kommunikation/information, historia/filosofi/teologi, samhällsvetenskap och språk, magisterexamen i historia/filosofi/teologi samt konstnärlig examen.

Hur ser det då ut för avgångna elever från gymnasieskolan? Andelen med adekvat befattning är något lägre jämfört med examinerade från högskolans grundnivå och forskarutbildningen. Bland elever från läsåret 2001/02 har 92 procent yrken på en adekvat nivå tre år efter utbildningen. 12 av 16 gymnasieprogram ger andelar som är högre än 90 procent.

Nio av tio gymnasieelever i den privata sektorn

Varannan doktor som examinerades läsåret 2001/02 och som var etablerad på arbetsmarknaden tre år efter examen förvärvsarbetade inom den statliga sektorn. Andelen bland kvinnor var något högre än bland män. Den höga andelen inom statlig sektor förklaras av att de flesta högskolor tillhör den statliga sektorn. Universitets- och högskolelärare är också det största yrket för forskarutbildade.

Den näst största sektorn är den privata med drygt 30 procent av de personer som examinerades. Bland de forskarutbildade var det fler män än kvinnor som förvärvsarbetade inom den privata sektorn. Landstinget har 16 procent och kvinnornas andel är här större. Endast en procent återfinns inom den kommunala sektorn.

	Antal			Andel		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Privat	338	192	530	36	26	31
Kommunal	15	9	24	2	1	1
Landsting	133	141	274	14	19	16
Statlig	465	396	861	49	54	51
Total	951	738	1 689	100	100	100

Antal och andel (procent) av doktorsexaminerade uppföljningsåret 2005, fördelade efter sektorer.

Fler forskarutbildade återfinns vid det senare uppföljningsåret 2005 i den statliga sektorn jämfört med tre år tidigare och ökningen är sex procentenheter. Den

privata sektorn har minskat med lika mycket medan andelen i den kommunala sektorn var oförändrad mellan de båda tidpunkterna.

Det finns stora skillnader i sektorstillhörighet mellan examinerade från forskarutbildning och högskolans grundnivå. Av de studenter som examinerades läsåret 2001/02 och som var etablerade på arbetsmarknaden tre år senare arbetade 48 procent i den privata sektorn (bland männen var det nästan 70 procent och bland kvinnorna 35 procent). Den kommunala sektorn är också stor i denna population. Drygt var fjärde examinerad finns inom den kommunala sektorn (bland kvinnliga examinerade var tredje). Däremot är andelen förvärvsarbetande inom landstingen lika stor, 16 procent, oavsett utbildningsnivå inom högskolan. I den statliga sektorn arbetar 10 procent av personerna med examen från grundutbildning och det är en låg andel jämfört med forskarutbildade.

Jämfört med examinerade läsåret 1998/99 har det bland de examinerade 2001/02 skett en minskning av förvärvsarbetande i den privata och i den kommunala sektorn med ett par procentenheter. Landstinget och staten har ökat sina andelar i motsvarande grad.

	Antal			Andel		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Privat	6 865	5 828	12 693	68	35	48
Kommunal	1 489	5 658	7 147	15	34	27
Landsting	791	3 439	4 230	8	21	16
Statlig	948	1 595	2 543	9	10	10
Total	10 093	16 520	26 613	100	100	100

Antal och andel (procent) av examinerade på högskolans grundnivå läsåret 2001/02

uppföljningsåret 2005, fördelat per sektor

Den mest ojämna sektorsfördelningen finns bland avgångna elever från gymnasieskolan. Av de elever som lämnade gymnasieskolan läsåret 2001/02 och som var etablerade på arbetsmarknaden tre år senare, förvärvsarbetade 88 procent i den privata sektorn. Bland männen var 94 procent verksamma inom denna sektor och bland kvinnorna 76 procent. 9 procent av gymnasieeleverna återfinns inom den kommunala sektorn och där är skillnaderna stora mellan andelen kvinnor (21 procent) och andelen män (2 procent). Landstinget och den statliga sektorn är inga stora arbetsgivare bland gymnasieutbildade, med endast 1 procent vardera.

	Antal			Andel		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Privat	10483	4620	15103	94	76	88
Kommunal	374	1256	1630	3	21	9

Landsting	77	164	241	1	3	1
Statlig	182	69	251	2	1	1
Total	11116	6109	17225	100	100	100

Antal och andel (procent) avgångna elever gymnasieskolan läsåret 2001/02 uppföljningsåret 2005, fördelat per sektor.

Utbildning dominerar bland högutbildade

Efter redovisningen av yrke och sektor är det inte speciellt förvånande att 52 procent av de forskarutbildade som examinerades läsåret 2001/02 och som var etablerade på arbetsmarknaden 2005, förvärvsarbetar inom näringsgrenen utbildning.

	Antal	Andel
Jordbruk mm	5	0
Tillverkningsindustri mm	182	11
Byggverksamhet	5	0
Handel transport mm	31	2
Finansiell verksamhet mm	123	7
Utbildning mm	875	52
Hälsa- och sjukvård mm	330	20
Hotell/Restaurang mm	33	2
Offentlig förvaltning	100	6
Ej specificerad verksamhet	5	0
	1689	100

Antal och andel (procent) av doktorsexaminerade fördelade efter näringsgrenar uppföljningsåret 2005.

Att 20 procent återfinns inom hälso- och sjukvård är också ganska väntat. Inom tillverkningsindustrin återfinns 11 procent av examensgruppen och 6 procent har sin verksamhet i den offentliga förvaltningen.

Fördelningen på näringsgrenar ser lite annorlunda ut bland dem som examinerades från högskolans grundnivå jämfört med de forskarutbildade. Utbildning är inte lika dominerande, men utgör ändå en av de största näringsgrenarna, med omkring 25 procent. Lika stort är hälso- och sjukvårdsområdet. Inom finansiell verksamhet förvärvsarbetar 17 procent, vilket är mer än en dubbelt så hög andel som bland forskarutbildade.

	Antal	Andel
Jordbruk mm	92	0
Tillverkningsindustri mm	3 452	13
Byggverksamhet	401	2
Handel transport mm	1 838	7

Finansiell verksamhet mm	4 597	17
Utbildning mm	6 433	24
Hälsa- och sjukvård mm	6 187	23
Hotell/Restaurang mm	816	3
Offentlig förvaltning	2 695	10
Ej specificerad verksamhet	102	0
	26 613	100

Antal och andel (procent) av examinerade på högskolans grundnivå fördelade efter näringsgrenar uppföljningsåret 2005.

Gymnasieelever förvärvsarbetar i större utsträckning inom andra näringsgrenar, såsom handel och transport (32 procent) och inom tillverkningsindustrin (21 procent). Ungefär var tionde gymnasieutbildad som är etablerad på arbetsmarknaden återfinns inom byggverksamhet, finansiell verksamhet, hälsa- och sjukvård eller inom hotell- och restaurangverksamhet. Däremot arbetar endast tre procent inom utbildning och en procent i den offentliga förvaltningen.

	Antal	Andel
Jordbruk mm	301	2
Tillverkningsindustri mm	3 694	21
Byggverksamhet	1 868	11
Handel transport mm	5 536	32
Finansiell verksamhet mm	1 643	10
Utbildning mm	542	3
Hälsa- och sjukvård mm	1 769	10
Hotell/Restaurang mm	1 536	9
Offentlig förvaltning	247	1
Ej specificerad verksamhet	89	1
	17 225	100

Antal och andel (procent) av avgångna elever gymnasieskolan och som är etablerade på arbetsmarkanden uppföljningsåret 2005 fördelade efter sektor.

Bilaga

Fakta om undersökningen

Populationerna

Undersökningen omfattar alla som avlagt doktorsexamen, examinerats från högskolans grundnivå och som slutat gymnasieskolan läsåren 1998/99 och 2001/02.

	Antal			Andel		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Doktorsexamen 1998/99	1 302	715	2 017	65	35	100
Doktorsexamen 2001/02	1 418	1 057	2 475	57	43	100
Grundexamen 1998/99	13 409	20 430	33 839	40	60	100
Grundexamen 2001/02	14 354	23 892	38 246	38	62	100
Avgångna gymnasiet 1998/99	36 759	38 917	75 676	49	51	100
Avgångna gymnasiet 2001/02	36 017	37 193	73 210	49	51	100

Antal och andel (procent) doktorsexaminerade, examinerade på högskolans grundnivå och avgångna elever från gymnasieskolan läsåren 1998/99 respektive 2001/02, fördelade på kön.

Det är stor skillnad mellan de olika grupperna. Antalet doktorsexaminerade är drygt 2 000 medan de examinerade från grundutbildningen är mellan 30 000 och 40 000 och avgångna elever från gymnasieskolan är drygt 70 000. Männen är i majoritet bland de forskarutbildade och kvinnorna bland de examinerade från högskolans grundutbildning. Bland gymnasieeleverna är det ungefär lika många av båda könen.

Utbildningarnas indelning

Forskarutbildningen delas in efter sju ämnesområden som utgår från 12 nationella forskningsämnesområden. Två områden, humaniora och religionsvetenskap (hum.) samt teknikvetenskap (tekn.), är identiska med de nationella forskningsämnesområdena. Inom några forskningsämnesområden finns det ett alltför litet antal doktorsexamina, vilket innebär svårigheter att redovisa dessa områden. Därför har ämnesområden här slagits ihop enligt följande:

Med. = Medicin, farmaci, odontologi

Nat. = Naturvetenskap, matematik

Sam. = Samhällsvetenskap, rättsvetenskap/juridik

Skog. = Skogs- och jordbruksvetenskap, veterinärmedicin

Övr. = Övriga forskningsområden (exempelvis hushålls- och kostvetenskap, teknik och social förändring samt vårdvetenskap)

Utbildning högskolans grundnivå (grundläggande högskoleutbildning)

delas in efter examensgrupperna.

Utbildningen på gymnasieskolan delas in efter de nationella programmen.

Näringsgren

Indelningen är gjord i enlighet med Svensk näringsgrensindelning SNI 2002.

Sektor

Företagets sektorstillhörighet bildas utifrån företagets institutionella sektorskod. Under statlig sektor: statlig förvaltning, statliga affärsverk och övriga offentliga institutioner. Under kommunal sektor: primärkommunal förvaltning och landsting. Under privat sektor: aktiebolag (ej offentligt ägda), övriga företag (ej offentligt ägda), statligt/kommunalt ägda företag och organisationer samt övriga organisationer.

Yrke

Indelningen i yrke och kvalifikationsnivå sker enligt standard för svensk yrkesklassificering 1996 (SSYK 96) och redovisas i grupper anpassade efter fördelningen i populationen. För att skapa storleksmässigt relevanta redovisningsgrupper har den yrkesgrupperingens 113 yrken aggregerats med hjälp av yrkets kvalifikationsnivå och yrkesgrupp. I yrkesregistret saknas uppgifter om yrke för en del, för andra kan yrkesuppgiften avse ett tidigare år än det för yrkesregistret aktuella året (exempelvis finns yrkesuppgifter från år 2001 i 2003 års yrkesregister).

Yrkesregistret är inte komplett, utan uppgifter saknas bland annat för egenföretagare och för företag med endast en anställd.

Ställning på arbetsmarknaden

Klassificeringen av de examinerades ställning på arbetsmarknaden bygger på uppgifter från flera olika datakällor. Grunden är inkomstuppgifter från kontrolluppgiftssystemet och från självdeklarationer, uppgifter om sociala transfereringar från Försäkringskassan och studieersättningar från Centrala studiestödsnämnden. Sysselsättningsstatus hämtas som en härledd uppgift från Statistiska centralbyråns registerbaserade arbetsmarknadsstatistik. Uppgifter om registrerade arbetssökande baseras på arbetsförmedlingarnas uppgifter. Uppgifter om avlagda examina har hämtats från universitets- och högskoleregistret som förs av Statistiska centralbyrån.

Operationell definition av ställning på arbetsmarknaden

Följande sju operationella definitioner används i denna undersökning:

Studerande *(vid flertalet beräkningar ingår inte denna kategori)*

– Under aktuellt år registrerad i högskolans forskarutbildning

Under aktuellt år erhållit studieersättning

Värnpliktig (*vid flertalet beräkningar ingår inte denna kategori*) Under aktuellt år erhållit värnpliktsersättning

Etablerad på arbetsmarknaden

– Etablerad på arbetsmarknaden från högskolan år 2005 anses man vara om man uppfyller samtliga nedanstående krav:

- Arbetsinkomst över 170 500 kronor (>142 100 kronor gymnasieskolan)
- Sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition i november månad aktuellt år
- Inga händelser som indikerar arbetslöshet (hel-/deltid eller arbetssökande tillfälligt timanställd) Inga händelser som indikerar arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte är att betrakta som sysselsättning
- Inte definierad som studerande.

Osäker ställning på arbetsmarknaden

– Arbetsinkomst mellan 144 300 kronor och 170 500 kronor vid inkomst av näringsverksamhet gäller dock ingen nedre inkomstgräns). Inte definierad som studerande.

– Arbetsinkomst över 170 500 kronor samt under året förekomst av arbetslöshet (hel-/deltid eller arbetssökande tillfälligt timanställd), arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller klassificerad som icke sysselsatt under det aktuella året. Inte heller definierad som studerande.

Svag ställning på arbetsmarknaden

– Förekomst av arbetsinkomst aktuellt år, dock ej över 144 300 kronor och inte definierad som studerande.

– Arbetsinkomst som överstiger 144 300 kronor samt under året förekomst av heltidsarbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 270 dagar och inte definierad som studerande.

Utanför arbetsmarknaden

– Avsaknad av arbetsinkomst aktuellt år och inte definierad som studerande.

Ej i populationen (*vid flertalet beräkningar ingår inte denna kategori*)

– Inte folkbokförd i Sverige den 31/12 aktuellt år.

– Inte folkbokförd i Sverige den 31/12 året efter aktuellt år (gäller enbart dem som inte definierats som etablerade aktuellt år).

– Haft 0 kronor i disponibel inkomst under aktuellt år, dvs. saknar helt ekonomisk aktivitet under året.

Några begreppsdefinitioner

Studieersättning

De studieersättningar som ingår vid beräkningen 2005 är ersättning i form av studiemedel, rekryteringsbidrag samt utbildningsbidrag till doktorander.

Sysselsatt enligt SCB:s sysselsättningsregister

Den som förvärvsarbetat antingen som egen företagare eller som anställd motsvarande minst en timme per vecka under november månad betraktas som sysselsatt enligt SCB:s sysselsättningsregister.

Arbetsinkomst

Ovan angivna inkomstgränser gäller arbetsinkomsten 2005. Arbetsinkomsten har räknats upp med den genomsnittliga löneökningstakten på arbetsmarknaden för varje år sedan startåret för beräkningarna, som är 1996. I arbetsinkomsten ingår kontant bruttolön, inkomst av aktiv näringsverksamhet, sjuk-, havandeskaps- eller smittbärrpenning, sjuklönegaranti, skattepliktig arbetsskadeersättning, rehabiliteringsersättning, föräldrapenning vid barns födelse och adoption, tillfällig föräldrapenning vid vård av barn samt närståendepenning. Arbetsinkomst redovisas enbart för dem som haft kontant bruttolön eller inkomst av aktiv näringsverksamhet under aktuellt år.

Deltidsarbetslöshet

För att betraktas som deltidsarbetslös krävs här att man mottagit arbetslöshetsersättning. Hänsyn tas även till ifall man har varit arbetssökande eller tillfälligt timanställd.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

De arbetsmarknadspolitiska åtgärder som avses 2005 är arbetspraktik, datortek, kommunalt program för ungdomar under 20 år (KUP), ungdomsgaranti (för ungdomar 20–24 år), arbetslivsinriktad rehabilitering och arbetsmarknadsutbildning. Vidare ingår projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning, förberedande utbildning, provapå-plats, internpraktik samt aktiviteter inom vägledning och platsförmedling.

Utanför arbetsmarknaden

Terminologin i denna studie stämmer inte överens med gängse terminologi som stadgar att den som är arbetslös ska räknas till arbetskraften. I detta fall har dock nämnda avvikelser marginell betydelse. Av de knappt 32 000 som examinerades från högskolan läsåret 1998/99, till exempel, var det bara cirka 900 (2,8 procent) som räknades till kategorin ”utanför arbetskraften” år 2000, och av dessa var det bara en femtedel som var arbetslös någon gång under året.

Ej folkbokförd i Sverige

Ej folkbokförda i Sverige innefattar personer som avlidit, utvandrat eller som har ett personnummer som inte finns i registret över totalbefolkningen (RTB).